

EUROPOS KOMISIJA

PRANEŠIMAS SPAUDAI

Briuselis, 2014 3 February

Komisija skelbia pirmąją ES kovos su korupcija ataskaitą

Korupcija išlieka spręstinas uždavinys Europoje. Korupcija daro poveikį visoms ES valstybėms narėms ir Europos ekonomikai kasmet kainuoja maždaug 120 milijardų EUR. Pastaraisiais metais valstybės narės ėmėsi daugelio iniciatyvų, bet jų rezultatai nevienodi; siekiant užkirsti kelią korupcijai bei už ją nubausti reikia nuveikti daugiau. Tai keletas išvadų, padarytų šiandien Europos Komisijos paskelbtoje pirmojoje ES kovos su korupcija ataskaitoje.

ES kovos su korupcija ataskaitoje paaiškinama padėtis kiekvienoje valstybėje narėje: kokios kovos su korupcija priemonės jau įdiegtos, kurios veikia gerai, ką būtų galima patobulinti ir kaip. Nacionaliniai skirsniai anglų kalba ir nacionalinėmis kalbomis pateikiami čia: <http://ec.europa.eu/anti-corruption-report>

Iš ataskaitos matyti, kad korupcijos pobūdis ir apimtis bei priemonių, kurių imtasi kovai su ja, veiksmingumas valstybėse narėse skiriasi. Iš jos taip pat matyti, kad visose valstybėse narėse korupcija nusipelno didesnio dėmesio.

Tai rodo šiandien paskelbti „Eurobarometro“ apklausos apie europiečių požiūrį į korupciją rezultatai. Ši apklausa rodo, kad trys ketvirtadaliai (76 proc.) europiečių mano, jog korupcija plačiai paplitusi, o daugiau nei pusė jų (56 proc.) mano, kad korupcijos lygis jų šalyje per pastaruosius trejus metus padidėjo. Vienas iš dvylikos europiečių (8 proc.) teigia per pastaruosius metus susidūręs su korupcijos atvejais asmeniškai arba tapęs jų liudininku. „Eurobarometro“ rezultatai pateikiami [čia](#).

„Korupcija pakerta piliečių pasitikėjimą demokratinėmis institucijomis ir teisinės valstybės principais, ji daro žalą Europos ekonomikai ir atima iš valstybių labai reikalingas mokesčių pajamas. Pastaraisiais metais valstybės narės daug nuveikė kovodamos su korupcija, bet iš šiandienos ataskaitos matyti, kad tiek toli gražu nepakanka. Ataskaitoje siūloma, ką galima nuveikti, ir aš tikiuosi bendradarbiauti su valstybėmis narėmis reaguojant į jos išvadas,“ sakė už vidaus reikalus atsakinga Europos Komisijos narė Cecilia Malmström.

Korupcija įvairiais būdais daro poveikį visoms valstybėms narėms

Pateikiame keletą pagrindinių korupcijos tendencijų visoje ES:

1. Kontrolės mechanizmai

- *Preveninių politikos priemonių (pvz., etikos taisyklių, informuotumo didinimo priemonių, lengvo viešojo intereso informacijos prieinamumo) naudojimas.* Korupcijos prevencijos srityje tarp valstybių narių yra nemenkų skirtumų. Kai kurioms veiksminga prevencija leido įgyti tvirtą menkos korupcijos reputaciją, kitur prevencinės politikos priemonės įgyvendintos nevienodai ir nelabai rezultatyviai.

- *Išorės ir vidaus kontrolės mechanizmai.* Daugelyje valstybių narių valdžios institucijų procedūrų (ypač vietos lygmens) vidaus kontrolės priemonės yra silpnos ir nekoordinuotos.
- *Interesų konfliktai.* Interesų konfliktų taisyklės ES skiriasi, o interesų konfliktų deklaracijų tikrinimo mechanizmai dažnai nepakankami. Sankcijos už taisyklių pažeidimus taikomos retai ir dažnai būna švelnios.

2. Baudžiamasis persekiojimas ir bausmių skyrimas

- *Baudžiamosios teisės* nuostatos, kuriomis korupcija kriminalizuojama, iš esmės yra nustatytos ir atitinka Europos Tarybos, JT ir ES teisės aktų standartus. Tačiau ES pamatinį sprendimą 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje valstybės narės į nacionalinę teisę perkėlė nevienodai.
- *Teisėsaugos ir baudžiamojo persekiojimo veiksmingumas* tiriant korupcijos atvejus ES gerokai skiriasi. Kai kuriose valstybėse narėse matomi puikūs rezultatai. Kai kuriose kitose sėkmingo baudžiamojo persekiojimo atvejai yra reti arba tyrimai užtrunka ilgai.
- Daugumoje valstybių narių nėra išsamių statistinių duomenų apie korupcinius nusikaltimus, dėl to palyginti ir vertinti yra sudėtinga. Kai kuriose valstybėse narėse korupcijos atvejus ištirti trukdo procesinės taisyklės, įskaitant politikų neliečiamybės panaikinimo taisykles.

3. Politinis aspektas

- *Politinė atskaitomybė.* Sąžiningumas politikoje išlieka problema daugeliui ES valstybių. Pavyzdžiui, politinių partijų ar renkamų centrinio ar vietos lygmens tarybų vidaus elgesio kodeksų dažnai nėra arba jie neveiksmingi.
- *Politinių partijų finansavimas.* Nors daug valstybių narių priėmė griežtesnes partijų finansavimo taisykles, lieka rimtų trūkumų. ES retai taikomos atgrasomosios sankcijos už neteisėtą partijų finansavimą.

4. Rizikos sritys

- Valstybėse narėse korupcijos pavojus bendrai paėmus didesnis regioniniame ir vietos lygmenyse, kuriuose stabdžių ir atsvarų sistema bei vidaus kontrolės priemonės paprastai būna silpnesnės nei centriname lygmenyje.
- Miestų plėtra ir statyba, taip pat sveikatos priežiūra yra sektoriai, kurie dalyje valstybių narių yra pažeidžiami korupcijos.
- Esama valstybinių įmonių priežiūros trūkumų, o tai padidina korupcijos pažeidžiamumą.
- Smulkios korupcijos problema išlieka paplitusi tik keliose valstybėse narėse.

Viešieji pirkimai – korupcijos pažeidžiama sritis

Ataskaitoje yra atskiras skyrius apie viešuosius pirkimus. Tai labai svarbi ES ekonomikai sritis, nes viešieji subjektai kasmet prekių, darbų ir paslaugų pirkimui skiria maždaug penktadalį ES BVP. Ši sritis taip pat korupcijos pažeidžiama.

Ataskaitoje raginama stiprinti sąžiningumo standartus viešųjų pirkimų srityje ir siūlomi kontrolės mechanizmų patobulinimai keliose valstybėse narėse. Išsami informacija ir konkrečiai siūlomi veiksmai pateikiami šalių skyriuose.

Pagrindiniai faktai

[ES kovos su korupcija ataskaita](#) apima visas 28 ES valstybes nares. Ją sudaro:

- **bendrasis skyrius**, kuriame pateikiama pagrindinių išvadų santrauka, apibūdinamos korupcijos tendencijos ES ir analizuojama, kaip valstybės narės sprendžia korupcijos viešųjų pirkimų srityje klausimą;
- **28 šalių skyriai**, kuriuose pateikiamas bendros su korupcija susijusios padėties dabartinis vaizdas, nustatomi klausimai, kuriems reikia skirti daugiau dėmesio, ir aptariama geroji patirtis, kuri gali padėti kitiems;
- ataskaitoje taip pat pateikiami **dvių „Eurobarometro“ apklausų** apie tai, kaip Europos piliečiai ir įmonės suvokia korupciją, rezultatai.

Naudingos nuorodos

ES kovos su korupcija ataskaita, įskaitant šalių skyrius, „Eurobarometro“ apklausas, informacinius biuletenius bei klausimus ir atsakymus: <http://ec.europa.eu/anti-corruption-report>

Cecilios Malmström [svetainė](#)

Europos Komisijos narės C. Malmström [Twitter](#)

Vidaus reikalų GD [svetainė](#)

Vidaus reikalų GD [Twitter](#)

Asmenys ryšiams:

[Michele Cercone](#), tel. +32 2 298 09 63

[Tove Ernst](#), tel. +32 2 298 67 64